

สภาพและปัญหาการจัดดำเนินการสุขภาพ
และความต้องการพิเศษของผู้บริหาร และครูผู้สอนศึกษา
ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นายชัยพร รูปน้อย

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-290-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019683

117111191

STATE AND PROBLEMS OF SCHOOL HEALTH PROGRAM MANAGEMENT AND NEEDS
FOR SUPERVISION OF ADMINISTRATORS AND HEALTH TEACHERS IN SCHOOLS
UNDER THE PROJECT OF OPPORTUNITY EXPANSION FOR BASIC EDUCATION

Mr. Chaiyaporn Roopnoy

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Physical Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-290-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สภาพและปัญหาการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพและความต้องการนิเทศ
ของผู้บริหารและครูผู้สอนศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาส
ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดย นายชัยพร รูปน้อย

ภาควิชา พลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ สุกกรี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.รัชณี ขวัญบุญจันทร์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ สุกกรี)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารัตน์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวณี หอมสนิท)

ชั้ยพร รูปน้อย : สภาพและปัญหาการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพและความต้องการนิเทศ
ของผู้บริหาร และครูผู้สอนสุขศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(STATE AND PROBLEMS OF SCHOOL HEALTH PROGRAM MANAGEMENT AND NEEDS FOR
SUPERVISION OF ADMINISTRATORS AND HEALTH TEACHERS IN SCHOOLS UNDER
THE PROJECT OF OPPORTUNITY EXPANSION FOR BASIC EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา :
ผศ.ดร.ลาวัญญ์ สุกกรี, 162 หน้า. ISBN 974-582-290-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพ และ
ความต้องการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนสุขศึกษา ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น
นำไปใช้กับกลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนสุขศึกษา จำนวน 238 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมา
218 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.60 นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

ผลการวิจัย มีดังนี้

1. สภาพการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดยทั่วไปไม่มีความเหมาะสม ยกเว้น ที่ปัสสาวะชายและต้นไม้ใหญ่มีจำนวนน้อย ครูสุขศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้จบ
วิชาเอกสุขศึกษา ต้องสอนหลายวิชา และไม่เคยได้รับการนิเทศ
2. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนสุขศึกษา มีความเห็นว่าการจัดโครงการสุขภาพทั้ง 4 ด้าน
ได้แก่ ด้านการสอนสุขศึกษา ด้านการจัดสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดบริการทางสุขภาพ และด้านการบริหาร
โครงการสุขภาพ โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน และมีข้อที่เป็นปัญหาระดับมาก ได้แก่
การขาดแคลนอุปกรณ์การสอน ที่ปัสสาวะชาย ห้องพยาบาลและอุปกรณ์การปฐมพยาบาล วิธีการวิเคราะห์
และปรับปรุงข้อสอบ และปัญหาการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนโครงการสุขภาพ
3. ผู้บริหารและครูผู้สอนสุขศึกษา มีความต้องการนิเทศโครงการสุขภาพโดยส่วนรวมอยู่ใน
ระดับน้อย ยกเว้น ด้านการสอนสุขศึกษา มีความต้องการนิเทศอยู่ในระดับมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา สุขศึกษา
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C341876 : MAJOR HEALTH EDUCATION

KEY WORD: PROBLEMS/SUPERVISION/SCHOOL UNDER THE PROJECT OF OPPORTUNITY EXPANSION FOR BASIC EDUCATION

CHAIYAPORN ROOPNOY : STATE AND PROBLEMS OF SCHOOL HEALTH PROGRAM MANAGEMENT AND NEEDS FOR SUPERVISION OF ADMINISTRATORS AND HEALTH TEACHERS IN SCHOOLS UNDER THE PROJECT OF OPPORTUNITY EXPANSION FOR BASIC EDUCATION. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. LAWAN SUKKRI, H.S.D., 162 PP. ISBN 974-582-290-6

The purposes of this research were to study the state and problems of school health program management and the needs for supervision of administrators and health teachers in schools under the Project of Opportunity Expansion for Basic Education under the Jurisdiction of the Office of the National-Primary Education Commission. The constructed questionnaires were distributed to 238 school administrators and health teachers. The number of returned questionnaires was 218, accounted for 91.60 percent. The data collected were analyzed by means of percentages, means and standard divisions.

The findings revealed that :

1. The status in organizing school health program in schools under the Project of Opportunity Expansion for Basic Education were generally suitable. There were not enough urinals for boys and there were only a few big trees. Almost health teachers were not majored in health education, taught too many subjects and lacked of supervision.

2. In general the administrators and health teachers percieved the problems of managing school health programs in four areas (health instruction, school health environment, health service and school health program administration) in the "low" level. The problems percieved in a "high" level were the lack of: teaching aids, urinals for boys, first aid supplies and medicine, knowledge in developing and analyzing health test and financial support.

3. School administrators and health teachers needs supervision of school health program at the low level, but the needs of supervision on health instruction aspect was high.

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....พลศึกษา
สาขาวิชา.....สุขศึกษา
ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิสิต *Chaiyaporn Roopnoy*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *ลิวาน สุทธิ*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.ลาวัณย์ สุกกรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำปรึกษาแนะนำ
ตลอดจนการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง ผู้วิจัยรู้สึก
ซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุก ๆ ท่าน ที่ได้ช่วยตรวจแก้ไขแบบสอบถาม
และให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ต่อผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการการประถมศึกษาทุกจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษา
อำเภอที่ช่วยในการส่งแบบสอบถามให้แก่โรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากร ขอขอบพระคุณ
ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้ศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วย
ความเต็มใจและให้ข้อมูลเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำ
จังหวัดที่ช่วยเหลือในการติดตามเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้วิจัย
ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้ด้วย

ท้ายนี้ขอขอบพระคุณ คุณแม่ประไพ รูปน้อย และคุณละมัย รูปน้อย ที่ให้กำลังใจ
แก่ผู้วิจัยตลอดมา ขอขอบคุณพี่น้องและเพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือตลอดมา

คุณความดีของวิทยานิพนธ์นี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแต่คุณพ่อเชื้อ รูปน้อย
และญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้ว ตลอดทั้งบูชาแต่คุณครูอาจารย์ที่เคยอบรมสั่งสอนผู้วิจัยมา

ศูนย์วิทยะทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ข้อตกลงเบื้องต้น	6
ข้อจำกัดในการวิจัย	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความสำคัญของการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	9
ความเป็นมาของการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการสุขภาพในโรงเรียนและการนิเทศ ในประเทศไทย	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย 36
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย 36	
กลุ่มตัวอย่างประชากร 36	
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 36	
วิธีสร้างเครื่องมือ 37	
การเก็บรวบรวมข้อมูล 38	
การวิเคราะห์ข้อมูล 39	
สถิติที่ใช้ในการวิจัย 40	
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 41
5	สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 89
	รายการอ้างอิง 116
	ภาคผนวก 123
	ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ 124
	ข. หนังสือราชการ 125
	ค. รายชื่อโรงเรียน 129
	ง. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 136
	ประวัติผู้วิจัย 162

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารและ สภาพทั่วไปของโรงเรียน	43
2 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียน	45
3 มัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงาน โครงการสุขภาพและความต้องการนิเทศด้านการสอนสุขศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน	54
4 มัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงาน โครงการสุขภาพและความต้องการนิเทศด้านการจัดสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร	58
5 มัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงาน โครงการสุขภาพและความต้องการนิเทศด้านการจัดบริการสุขภาพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร	61
6 มัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงาน โครงการสุขภาพและความต้องการนิเทศด้านการบริหารโครงการสุขภาพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน	64
7 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอนสุขศึกษาและสภาพทั่วไป ของโรงเรียน	68
8 มัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงาน โครงการสุขภาพและความต้องการนิเทศด้านการสอนสุขศึกษา ตาม ความคิดเห็นของครูสุขศึกษา	76
9 มัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงาน โครงการสุขภาพและความต้องการนิเทศด้านการจัดสิ่งแวดล้อม โรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูสุขศึกษา	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10	มัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงาน โครงการสุขภาพและความต้องการพิเศษด้านการจัดการสุขภาพ ตามความคิดเห็นของครูสุศึกษา 83
11	มัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงาน โครงการสุขภาพและความต้องการพิเศษด้านบริหารโครงการสุขภาพ ตามความคิดเห็นของครูสุศึกษา 86

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย